

Prima instanță; Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud: Iu. Potînga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros)

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecătorii

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de către avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeii Șarov și a lui Oleg Mustafin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeii Șarov și a lui Oleg Mustafin împotriva Societății Comerciale „Rostral” Sotietate cu Răspundere Limitată cu privire la repunerea acțiunii în termen și anularea actelor emise de către societate,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeii Șarov și a lui Oleg Mustafin cu menținerea hotărîrii primei instanțe,

c o n s t a ț ă :

La 09 iulie 2012 avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeii Șarov și a lui Oleg Mustafin a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Rostral” SRL cu privire la repunerea reclamanților în termenul de prescripție ca omis întemeiat, de a recunoaște nule: procesul-verbal fără număr din 01 iulie 2009; ordinul nr. 21-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; procesul-verbal nr. 36-A din 20 august 2009; ordinul nr. 27-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; și punctele 2.10, 2.13 și 3 al procesului-verbal nr. 2 de la volanta de lucru a lucrătorilor societății din 14 ianuarie 2010 emise de către SC „Rostral” SRL cît și de a încasa cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii avocatul reclamanților a invocat că atît Tatiana Șarov cît și Mustafin Oleg au activat în diferite funcții la SC „Rostral” SRL. Inițial, pîrîtul nu avea care-va restanțe la plata salariilor, dar din anul 2009 s-au început formarea datoriilor la plata acestora.

La ședințele de lucru, reclamanții înaintau întrebări directorului general al SC „Rostral”

SRL - Nicolai Terzi referitor la achitarea salariilor, la care le-a fost explicat, că se achită sume mari pentru impozite și astfel nu au de unde să mai achite și salariile muncitorilor.

În scopul de a rezolva întrebarea salariilor, administrația SC „Rostral” SRL a propus angajaților săi, să reducă timpul orelor de muncă de la 8 ore pînă la 2 ore pe zi, semnînd în acest sens care-va procese-verbale și ordine pe care le consideră a fi fictive.

De asemenea conducerea societății le-a mai explicat că ei nu vor avea de pierdut nimic, deoarece cum primeau salariile pentru 8 ore de lucru așa și vor primi. Susțin reclamantii că în realitate ei activau cîte 8 ore pe zi, adică în regim normal.

Invocă reclamantii că în cazul dacă ei nu aveau să semneze actele supra enunțate, conducerea SRL „Rostral” i-a amenințat că îi v-or concedia de la serviciu.

Menționează reclamantii că nici după semnarea actelor, pîrîtul nu le achita salariile. În astfel de circumstanțe, Șarov Tatiana și Mustafin Oleg au fost nevoiți să se concedieze, însă nici după concedierea lor nu au primit salariile cuvenite.

Prin urmare reclamantii au fost nevoiți să se adreseze în judecată privind încasarea forțată a salariilor din contul angajatorului, în cadrul examinării căreia pîrîtul a prezentat procesul-verbal fără număr din 01 iulie 2009; ordinul nr. 21-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; procesul-verbal nr. 36-A din 20 august 2009; ordinul nr. 27-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; și punctele 2.10, 2.13 și 3 al procesului-verbal nr. 2 de la volanta de lucru a lucrătorilor societății din 14 ianuarie 2010 emise de către SC „Rostral” SRL.

Consideră avocatul Coșleț Petru că actele supra citate urmează a fi anulate, în temeiul art. 217 alin. (1) și 221 alin. (1) Cod civil.

Invocă reclamantii că procesele-verbale și ordinele enunțate au fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice.

Totodată avocatul Coșleț Petru solicită repunerea reclamanților în termenul de prescripție, menționînd că Mustafin Oleg și Șarov Tatiana au solicitat de a li se elibera ordinele respective pentru a fi contestate, însă li s-a refuzat nejustificat. Avînd în vedere faptul, că ordinele și procesele-verbale contestate au fost prezentate în instanța de apel doar la 13 iunie 2012, consideră reclamantii că, justificat au omis termenul de prescripție.

Solicită avocatul Coșleț Petru în interesele Tatiane Șarov și a lui Oleg Mustafin repunerea reclamanților în termenul de prescripție ca omis întemeiat, de a recunoaște nule: procesul-verbal fără număr din 01 iulie 2009; ordinul nr. 21-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; procesul-verbal nr. 36-A din 20 august 2009; ordinul nr. 27-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; și punctele 2.10, 2.13 și 3 al procesului-verbal nr. 2 de la volanta de lucru a lucrătorilor societății din 14 ianuarie 2010 emise de către SC „Rostral” SRL cît și de a încasa cheltuielile de judecată.

La 25 noiembrie 2013, avocatul Coșleț Petru a depus cerere de concretizare a acțiunii în interesele reclamanților solicitînd casarea ordinului nr. 21-A din 01 iulie 2009. În motivarea cererii a menționat că la redactarea cererii a fost comisă o greșeală tehnică și anume în loc să se indice ordinul nr. 21-A emis la 01 iulie 2009, s-a indicat greșit data emiterii acestuia „20 august 2009” (f.d. 102, vol. I).

La 11 martie 2014 avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeî Șarov și a lui Oleg Mustafin a depus cerere de majorarea a pretențiilor acțiunii, solicitînd recunoașterea nulă a procesului-verbal nr. 45-A din 29 octombrie 2009 și a ordinului nr. 37-A din 29 octombrie 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate” emise de către SRL „Rostral” (f.d. 142-143, vol. I).

În motivarea cererii de majorare a acțiunii avocatul reclamanților a invocat că în cadrul examinării acțiunii intentate de către Mustafin Oleg și Șarov Tatiana către SRL „Rostral” privind încasarea salariului restant în Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, s-a constatat că la 29 octombrie 2009, societatea a emis ordinul nr. 37-A „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în SRL „Rostral”, potrivit căruia timpul de muncă s-a modificat de la 8 ore la 2 ore zilnic.

Potrivit ordinului enunțat, temei de drept al emiterii acestuia a servit procesul-verbal nr. 37-A din 29 octombrie 2009.

Susțin reclamanții că despre existența acestui proces-verbal nu au cunoscut și la examinarea pricinii supra invocată, pîrîtul a prezentat un alt proces-verbal și anume nr. 45-A din 29 octombrie 2009.

Consideră reclamanții că actele emise de către societate sunt nelegitime, deoarece contravin legii operative, și anume potrivit art. 68 alin. (1) al Codului muncii, contractul individual de muncă nu poate fi modificat de cît printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia. Conform alin. (2) lit. e) al aceluiași articol, modificarea contractului individual de muncă se consideră orice schimbare sau completare ce se referă la regimul de muncă.

Prin urmare, modificarea regimului de muncă de la 8 ore la 2 ore zilnic nu poate avea loc în baza proceselor-verbale sau a ordinelor emise de către pîrît.

Referitor la ordinul nr. 37-A din 20 octombrie 2009 urmează a fi anulat și din alte motive, și anume: punctul 1 al ordinului este răzuit și modificat (falsificat) de către pîrît, deoarece data „02.11.2009” este vădit modificată, fără a se indica data corectării și persoana care l-a corectat.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 iunie 2015, a fost respinsă acțiunea depusă, ca fiind înaintată tardiv (f.d. 189, 191-195, vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, a fost respins apelul declarat de către avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeî Șarov și a lui Oleg Mustafin și menținută hotărîrea primei instanțe fără modificări (f.d. 101-115, vol. II).

La 04 mai 2016, Curtea de Apel a expediat în adresa părților, copia deciziei integrale (f.d. 116, vol. II).

La 05 iulie 2016, avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeî Șarov și a lui Oleg Mustafin prin intermediul oficiului poștal a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea acestora cu emiterea unei noi soluții prin care acțiunea să fie admisă integral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 05 iulie 2016, este depus

în termen, or, la materialele pricinii nu sunt date cînd a fost recepționată de către recurenți copia actului judecătoresc contestat.

În motivarea recursului, avocatul recurenților a menționat că instanțele ierarhic inferioare la examinarea pricinii au încălcat esențial normele de drept material, și anume în cadrul procesului pîrîtul nu a invocat că acțiunea înaintată urmează a fi respinsă ca fiind depusă tardiv, prin urmare instanțele de judecată nu au fost în drept să aplice prevederile art. 271 Cod civil, din oficiu.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 11 august 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 09 septembrie 2016, SRL „Rostral” a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și în referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că avocatul Coșleț Petru în interesele Tatiane Șarov și a lui Oleg Mustafin înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată împotriva SC „Rostral” SRL a solicitat repunerea în termenul de prescripție extinctivă a acțiunii; anularea procesului-verbal fără număr din 01 iulie 2009; ordinul nr. 21-A din 01 iulie 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; procesul-verbal nr. 36-A din 20 august 2009; ordinul nr. 27-A din 20 august 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă în societate; procesul-verbal nr. 45-A din 29 octombrie 2009; ordinul nr. 37-A din 29 octombrie 2009 „cu privire la reducerea temporară a timpului de muncă; punctele 2.10, 2.13 și 3 din procesul-verbal nr. 2 de la volanta de lucru a lucrătorilor societății din 14 ianuarie 2010 emise de către SRL „Rostral” și încasarea cheltuielilor de judecată ce țin de taxa de stat și asistența juridică.

Judecînd pricina, atît instanța de fond, cît și instanța de apel au ajuns la concluzia respingerii acțiunii înaintate de avocatul Coșleț Petru în interesele Tatiane Șarov și a lui Oleg Mustafin, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că decizia instanței de apel este eronată, pornind de la următoarele.

Conform art. 271 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Astfel, din norma citată supra, rezultă că prescripția extinctivă se aplică doar la cererea persoanei interesate, adică dacă pârâtul nu a atenționat asupra omiterii termenului de prescripție de către reclamant, instanța de judecată nu poate din oficiu să respingă acțiunea pe motivul dat.

În acest context, instanța de recurs remarcă că instanța de fond eronat a respins acțiunea din motivul omiterii de către recurent a termenului de prescripție. Ori, SRL „Rostral” pe parcursul judecării cauzei nu a invocat acest temei.

Mai mult ca atît, Colegiul judiciar reține și faptul că alte probe care confirmă invocarea de către SRL „Rostral” a acestui temei, la materialele pricinii lipsesc.

Concluzia instanței de apel precum că SRL „Rostral” s-ar fi expus asupra demersului privind repunerea acțiunii în termen prin referința prezentată în prima instanță, este una eronată.

Cu referire la capitolul dat este de menționat că SRL „Rostral” a invocat prin referința dată că cerința privind repunerea acțiunii în termen înaintată de către reclamant este una absurdă numai din considerentul că odată ce ultimii își întemeiază cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 217, 221 Cod civil, această cerere se consideră imprescriptibilă, fapt pentru care decade necesitatea repunerii în termen conform art. 279 Cod civil (f.d. 63, vol. I).

Astfel, SRL „Rostral” s-a expus asupra demersului înaintat de către recurent prin acțiunea depusă, dar nu a invocat prescripția în a cărei favoare a curs.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu urma să mențină în vigoare o hotărâre ce a fost adoptată cu încălcarea normelor dreptului material.

Această circumstanță este apreciată de către Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Totodată este de menționat că prima instanță corect a concluzionat ca litigiul dat rezultă din relații de muncă stabilite între părți în baza contractului individual de muncă, iar actele contestate țin nemijlocit de modificarea clauzelor contractului de muncă. Astfel, la examinarea chestiunii privind înaintarea în termen a contestațiilor, dar și la examinarea divergențelor dintre salariat și angajator privind modificarea contractului individual de muncă, instanțele de judecată se v-or conduce de prevederile legislației muncii.

De asemenea, Colegiul a constatat că instanța de apel, în decizia pronunțată, nu s-a expus asupra fondului cauzei, dar a menținut concluzia primei instanțe prin care a fost respinsă acțiunea ca fiind una tardivă, fapt inadmisibil, deoarece art. 271 Cod Civil prevede expres că, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina la rejudecarea apelului, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Or, instanța de apel nu s-a expus asupra motivelor de fapt și de drept ale apelului, limitându-se doar asupra aplicării termenului de prescripție.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele susmenționate și rejudecând pricina să emită o hotărâre temeinică și legală.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se admite recursul declarat de avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeii Șarov și a lui Oleg Mustafin.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Coșleț Petru în interesele Tatianeii Șarov și a lui Oleg Mustafin împotriva Societății Comerciale „Rostral” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repunerea acțiunii în termen și anularea actelor emise de către societate, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadî

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală